NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rok 7 (X) Nr 12. WARSZAWA Grudzień 1928 r.

ROZKAZ N. Z. H. P. L. 17 z dnia 15 listopada 1928 r.

I. **Odznaka za uratowanie życia.** N. przyznaje „Odznakę za uratowanie życia" dhom: Edwardowi Muttowi, Janowi Puhaczewskiemu, Józefowi Żuromskiemu (Ch. Wileńska).

II. **Mianowania:** N. powołało druha M. Kiedacza, wice-prezydenta m. Poznania, wice-przewodniczącego Oddziału Poznańskiego Z. H. P. na przewodniczącego Komitetu Wykonawczego II Zlotu Narodowego, prosząc go o przedstawienie wniosków, co do składu osobowego Komitetu.

III. **Główna Kwatera M.** N. zwalnia z obowiązków Kierownika Wydziału Ogólnego dha J. Trzpila, jednocześnie mianuje Kier. Wydz. Ogólnego dha J. Wierusz-Kowalskiego.

N. zwalnia z obowiązku p. o. Kier. Wydz. Zagranicznego dha J. Cymorka, jednocześnie mianuje Kier. Wydz. Zagranicznego dha J. Trzpila.

IV. **Komendy Chor. Ż.** Lwów: N. zwalnia na własną prośbę z obowiązków Kom. Chor. dhnę K. Wicińską, jednocześnie mianuje Kom. Chor. dhnę St. Adamównę. Lublin: N. zwalnia na własną prośbę z obowiązków Kom. Chor. dhnę R. Błeszyńską, jednocześnie mianuje p. o. Kom. Chor. dhnę M. Walciszewską.

V. **Komendy Chorągwi M.** Łódź: N. zwalnia na własną prośbę z obowiązku Kom. Chor. dha J. Śliwińskiego, jednocześnie mianuje Kom. Chor. dha A. Janiczka. Mazowsze: N. zwalnia na własną prośbę z obowiązków p. o. Kom. Chor. dha W. Błaszczyka, jednocześnie mianuje Kom. Chor. dha A. Kamińskiego.

VI. **Mianowania Starszyzny:** Harcmistrze: Cz. Rębowski (G.K.M.), Wł. Czarnecki, E. Leśny (Chor. Poznańska).

Podharcmistrze: Z. Brzeski, Z. Pytliński (G.K.M.), J. F. Bugajski (Ch. Krakowska), M. Dorywalski, Z. Durczewski, Fr. Firlak, St. Helak, J. Kozłowski, L. Maciejewski, St. Maćkowiak, F. Sikorski, K. Śmigielski, Fr. Wawrzyniak, Z. Zagłoba-Zygler (Chor. Poznańska), Wł. Domański, E. K. Drożdzikowski, St. Korzeniowski (Ch. Radomska), J. Wróblewski (Ch. Warszawska).

VII. **Członkowie współdziałający:** N. cofa na własną prośbę stopień instruktorski i przenosi do kategorji członków współdziałających dhów: h. St. Kalińskiego (Ch. Kielecka), h. J. Bizanca, h. Z. Gołębiowskiego (Ch. Lubelska).

VIII. **Zwolnienie z Z. H. P.** N. cofa na własną prośbę stop. instr. i zwalnia z Z. H. P. dhów: ph. J. Gołąba (Ch. Poznańska), ph. A. Maciejewskiego (Ch. Warszawska), ph. St. Sołtysika (Ch. Zagłębia-Dąbrowskiego).

IX. **Zmiany terytorjalne:** N. przydzieliło z Chor. Brzeskiej Męskiej pow. baranowicki, nieświeski, słonimski i stołpecki woj. Nowogródzkiego do Chor. Wileńskiej; powiaty: bialski, konstantynowski, łukowski, siedlecki i włodawski do Chor. Białostockiej.

X. **Zrzeszenie Starszych Harcerzy:** N. zarejestrowało, jako zrzeszenie starszych harcerzy Gromadę Włóczęgów „Czarnej 13-ki" Wileńskiej drużyny harcerskiej im. Zawiszy Czarnego.

XI. **Przyjęcie K. P. H.** N. przyjmuje do Z. H. P. Koło Przyjaciół przy 13 żeńskiej drużynie w Łodzi (Z. O. Łódź) oraz przy męskiej i żeńskiej drużynie w Radziepowicach (Z. O. Warszawa).

(—) ks. **Jan Mauersberger** Hm. Rp.
Przewodniczący Z. H. P.

(—) **O. Grzymałowski** Hm.
Sekretarz Generalny Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICZKI G. K. Ż. L. 7 z dnia 1 listopada 1928 r.

Zatwierdzam następujący skład Komendy Chorągwi Żeńskiej Śląskiej.

1) Jadwiga Łaszczkówna hcm. — Komendantka Chorągwi, referat programowy; 2) Olga Kordecka hcm. — zast. Komendantki Chorągwi, referat organizacyjny; 3) Klotylda Kossowska hcm. — referat „Zuchów"; 4) Zofja Tworkowska hcm. — referat Obozów i Kolonji; 5) Janina Chojnacka hcm. — członkini Komendy i wizytatorka; 6) Marja Kapiszewska phm. — członkini Komendy i wizytatorka; 7) Zofja Krasińska phm. — ref. wychowania fizycznego; 8) Marja Siwoniówna phm. — ref. skarbowo-gospodarczy; 9) Czesława Jakubcówna phm. — członkini Komendy Chorągwi i wizytatorka; 10) Klementyna Bielcowa — Sekretarka.

Czuwaj!

(—) **H. Dydyńska.**
Naczelniczka GKŻ.

(—) **J. Samulakówna**
w z. Sekretarki GKŻ.

ROZKAZ NACZELNIKA G. K. M. L. 11 z dnia 1 listopada 1928 r.

I. **Zarządzenia i wskazówki bieżące.**

1. **Zmiany przydziału:** a) członek starszyzny harcerskiej, przenoszący się z terenu jednej Chorągwi na teren innej jest obowiązany: 1) prosić dotychczasowego przełożonego Komendanta Chorągwi o zwolnienie z przydziału; 2) zameldować się osobiście lub listownie Komendantowi Chor., do której się przenosi, prosząc o przydział; b) Komendant Chorągwi, do której się przeniósł zwraca się do K. Ch. poprzednio przełożonej o akta osobowe i melduje G. K. M. o zamierzonym przydziale. Komendant Chorągwi nie potrzebuje z przydzieleniem do pracy oczekiwać na akta, c) Wydział Osobowy G. K. M. przeprowadza zmianę przydziału przez rozkaz N. G. K. M.

2. **„Harcerz" staje się z dniem** 1 listopada 1928 r. organem Głównej Kwatery M., która będzie w nim zamieszczać wyjątki z rozkazów, dotyczące młodzieży, instrukcje i informacje w sprawach bieżących zwłaszcza o Zlocie, Wystawie i Jamboree. Ze względu na częstsze od „Wiadomości Urzędowych" ukazywanie się „Harcerza" uzyskamy w ten sposób możność szybszego informowania drużyn, zwłaszcza o terminowych zarządzeniach. Za ten dział będzie z ramienia G. K. M. odpowiedzialny referent prasowy G. K. M. dh. ph. M. Lachowicz.

3. **Sprawność.** Celem pobudzenia do większej sprawności w wykonywaniu przepisów o raportach i w załatwianiu spraw, wydział Ogólny G. K. M. będzie ogłaszał w „Harcmistrzu" odnośne dane, imiennie wskazując opieszałych.

4. **Historja udziału Harcerstwa w walkach o Niepodległość i zjednoczenie Polski oraz w wojnie z bolszewikami.** Druh h. Władysław Nekrasz opracowuje Historję udziału Harcerstwa w wojnach w okresie 1914 — 1920. Proszę o nadsyłanie wszelkich materjałów oraz wskazywanie osób, któreby mogły ich użyczyć, i źródeł w których takie materjały się znajdują. Chodzi o możliwie kompletne ujęcie tej części dziejów Harcerstwa i uwzględnienie możliwie wszystkich formacyj wojskowych

i wystąpień harcerzy w poszczególnych środowiskach i t. d. Materjały (rękopisy, druki, fotografje i t. p.) proszę nadsyłać pod adresem: Łuck, ul. Kumowska, dom Wieczyńskiego. W razie zastrzeżeń zwrotu, dh. Nekrasz gwarantuje odesłanie materjałów w porządku i całości.

II. Wystawa Harcerska 1929 r. w Poznaniu.

5. **Zakres i szczegółowy plan Wystawy** podany będzie po zatwierdzeniu przez Naczelnictwo. Już obecnie jednak polecam energiczne prowadzenie przygotowań, w czem może być pomocny odnośny artykuł w listopadowym numerze „Harcmistrza". Komendy Chorągwi, Hufców, poszczególne środowiska rozważą, jaki Dział, względnie jaką część w danym Dziale, mogą wziąć do całkowitego opracowania i przygotowania i jaknajszybciej doniosą o tem G. K. M. Ze względu na to, że termin całkowitego urządzenia wystawy upływa w marcu, — musimy z całą energią zabrać się do przygotowywania eksponatów. Możliwie każda drużyna powinna wziąć udział w Wystawie, dostarczając choćby tylko jednego eksponatu, ale za to wykończonego bez zarzutu pod względem treści i formy estetycznej.

6. **Oznaki drużyn. Krawaty — chustki. Pieczątki.** Obowiązuje każdą drużynę. Każda drużyna czy gromada, względnie inna instytucja harcerska, posiadająca oznaki, pieczątki i specjalny swój względnie przez członków noszony krawat (chustkę) jest obowiązana je **przysłać do Głównej Kwatery M.** w dwóch egzemplarzach przed 1 stycznia 1929 roku.

a) Oznaki drużyny t. j. herby noszone na rękawie, cyfry noszone na naramienniku, pęki wstążek każdego zastępu drużyny, ewentualnie inne swoiste odznaki mają przysłać w dwóch egzemplarzach. Odznaki winny być opakowane, na wierzchu paczki powinien być napis (ewentualnie przyklejona kartka) z danemi: Chorągiew, drużyna, patron, podpis drużynowego, adres, a przy oznakach swoistych (naszywki na spodniach) „fipusie" i inne ozdoby kapeluszy, powinno być zaznaczone co to za oznaka i skąd się w drużynie wzięła. Kartka z takim samym napisem powinna być wewnątrz paczki.

b) **Krawaty względnie chustki** — w dwuch egzemplarzach; zapakować razem z oznakami.

c) **Odbitki pieczątek drużyny** — obecnych i ewentualnie dawniejszych, nieużywanych; pieczątki należy odbić (dwa komplety) po jednej stronie arkusza białego papieru, formatu 20 × 35 cm., zostawiając ze wszystkich czterech brzegów margines 4 cm. **Na górze** arkuszy należy zrobić napis, podający nazwę Chorągwi i drużyny (patron i miejscowość), **u spodu** arkusza dać podpis drużynowego, opiekuna, kapelana, prezesa K. P. H., przybocznych, instruktorów drużyny. Arkusz można ozdobić winietą. Na pierwszem miejscu odbić okrągłą czy inną przysługującą drużynie pieczęć, używaną do dokumentów, niżej ewentualnie z boku estetycznie inne. **Nie zamawiać z tej okazji** nowych pieczęci, najcenniejsze i najpiękniejsze są stare, zwłaszcza jeżeli z oryginalnemi rysunkami, jak w wielu drużynach Chorągwi Poznańskiej.

Ważne! Ze względu na możliwe pogniecenie arkuszy zbierać razem arkusze z jednego środowiska i t. d. i wysyłać w twardej okładce ewentualnie przez okazję.

Przedmioty te będą uporządkowane przez Komisję Wystawy, częściowo (krawaty, oznaki) użyte do ozdobienia Wystawy. Po wystawie będą przekazane do Muzeum Harcerskiego.

7. **Fotografje.** (Nie obowiązkowe, ale bardzo zalecone). Drużyna przyśle do G. K. M. przed 1 stycznia zdjęcie grupowe (możliwie w mundurach — naturalnie nie mających mundurów nie usuwać) drużyny z członkami K. P. H. podklejone na kartonie formatu 22×31 cm.

Na odwrotnej stronie kartonu podać: Chorągiew, nazwę drużyny, nazwisko drużynowego, datę zdjęcia.

b) Zdjęcia z życia drużyny, z obozów, ćwiczeń, wędrówek, zdjęcie izby, w izbie na zbiórce; zwłaszcza cenne są zdjęcia możliwie oryginalne nieszablonowe, ilustrujące stosowanie w życiu zasad i metod harcerskich. Należy starać się przysłać zdjęć jaknajwięcej.

Odbitki fotograficzne nienaklejone przysłać w mocnej kopercie, z napisem na kopercie podającym Chorągiew, drużynę, miejscowość, patrona oraz z napisami na odwrotnej stronie każdego zdjęcia ołówkiem zwykłym, (niechemicznym), podającemi: chorągiew, miejscowość, drużynę, patron, datę (przynajmniej rok) zdjęcia, gdzie zdjęcie zrobiono, co ono przedstawia. Zasadniczo pożądane jest zadeklarowanie nadesłanych zdjęć grupy (b) do Muzeum Harcerskiego. Zdjęcia grupy (a) z góry są tam przeznaczone, i zwracać się ich nie będzie.

8. **Dalsze instrukcje** podam w miarę dalszych prac władz i Komisji Wystawy. Gorąco zalecam jednak już teraz zbieranie i przygotowywanie eksponatów, przyczem co do tego o jakie przedmioty chodzi, zorjentujcie się na zasadzie artykułu w „Harcmistrzu".

III. Podziękowania, pochwały, odznaczenia.

9. Druhowi h. St. Wyrzykowskiemu dziękuję w imieniu służby za dotychczasową pracę na stanowisku referenta Chor. Białostockiej.

IV. Drużyny.

10. **Wpis.** Chor. Radomska — drużyna im. ks. J. Poniatowskiego w Solcu nad Wisłą i drużyna ks. I. Skorupki w Przysusze, jako próbne (C).

V. Sprawy osobowe — mianowania.

11. **Mianowania w G. K. M.** — druh phm. Kazimierz Czereyski — referentem Chorągwi Białostockiej — na prawach Komendanta Chorągwi. Dh. Stanisław Ryszkowski, referentem zagranicznym G. K. M. m. inn. łączność G. K. M. z Działem Zagranicznym Naczelnictwa i łączność między Działem Zagranicznym N. a Wydz. VII G. K. M.

12. **Zwolnienia w G. K. M.** — druh h. inż. Stefan Wyrzykowski ze stanowiska referenta Chorągwi Białostockiej na własną prośbę.

VI. Sprawy osobowe — urlopy, zwolnienia, przydziały.

13. **Urlopy** — ph. R. Fiszkal (Poznań) do dn. 1.I.1929 r.

14. **Zmiany przydziału** — hm. Ignacy Kozielewski — przeniesiony do służby czynnej i przydzielony do G. K. M.; ph. M. Zrobkiewicz z Chor. Łódzkiej do G. K. M.; hm. O. Zawrocki do Ch. Poznańskiej; ph. E. Dmochowski do Ch. Poznańskiej; ph. L. R. Grabowski do Ch. Warszawskiej.

(—) **St. Sedlaczek** Hm. R.
Naczelnik Głównej Kwatery

ROZKAZ NACZELNIKA G. K. M. L. 12 z dnia 8 listopada 1928 r.

II Narodowy Zlot Harcerzy (II rozkaz).

12.VII — 23.VII 1929 w Poznaniu **ku uczczeniu** Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości Polski.

Cel.

Celem Zlotu jest sprawdzenie gotowości Harcerstwa na wypadek potrzeby zmobilizowania swych sił, stwierdzenie stanu wyrobienia i wyszkolenia, wykazanie wychowawczej wartości harcerstwa, złożonej z wielostronności jego środków, równocześnie zaś pobudzenie drużyn w okresie przedzlotowym i zlotowym do bardziej wytężonej, sprawnej, wszechstronnej działalności.

Danie możności szerokim sferom młodzieży harcerskiej zwiedzenia Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu, a przez to wzmożenie w niej poczucia mocy naszego Narodu i dumy z pracy, wykonanej w ciągu dziesięciu lat.

Propaganda Harcerstwa; pozyskanie nowych Przyjaciół i większej pomocy.

Program ogólny.

(proponowany, mogą być zmiany)

12.VII piątek — zjeżdżanie się drużyn.
13.VII sobota — urządzanie obozu.
14.VII niedziela — otwarcie zlotu.
15.VII poniedziałek — święto Grunwaldu.
16.—20.VII Zawody, konkursy, zwiedzanie Wystawy i Poznania, wycieczki w okolice, popisy publiczne.
21.VII niedziela — końcowe popisy publiczne, finały zawodów.
22.VII poniedziałek — zwijanie obozu.
23.VII wtorek — rozjeżdżanie się.

(Poprzednio ogłoszony termin początku zlotu 15.VII przesunięto na 12.VII).

Zawody.

Szczegółowy program zawodów i konkursów, oraz warunki uczestniczenia w nich zostaną ogłoszone po odprawie Komendantów w dniu 8 i 9 grudnia b. r. w czasie której obradować będzie również komisja zawodów i konkursów:

1) Najlepsze sprawozdanie z dotychczasowej pracy drużyny od jej założenia.
2) Wyprawa drużyny i osobista harcerzy.
3) Urządzenie się w obozie.
4) Swojszczyzna (całość wystąpienia drużyny na Zlocie.
5) Praca dla całości obozu.
6) Służba samarytańska.

7) Sygnalizacja (różne systemy).
8) Pionierka.
9) Harcerski bieg naprzełaj.
10) Wycieczka 24-o godzinna piesza.
11) Wycieczka 24-o godzinna na rowerach.
12) Wycieczka 24-o godzinna łodzią.
13) Pływanie.
14) Lekka atletyka.
15) Łucznictwo.
16) Strzelectwo.
17) Pięciobój wojskowo-sportowy.
18) Trójbój dla młodzików.
19) Koszykowa.
20) Siatkowa.
21) Lekcja gimnastyki obozowej.
22) Gry i zabawy w drużynie.
23) Śpiew.
24) Muzyka.
25) Tańce narodowe.
26) Przedstawienia.
27) Piętnastominutowy pokaz.

Udział w pewnej ilości zawodów będzie obowiązkowy. Winni uwzględnić to Komendanci Chorągwi przy organizowaniu udziału drużyn w Zlocie.

Prace dla całego Zlotu.

Zgłosiła się dotychczas b. niewielka ilość Chorągwi i drużyn. Ostateczny termin zgłaszania prac upływa 1 stycznia 1929 r. G. K. bierze pod uwagę tylko zgłoszenia na piśmie: zgłoszenia ustne należy powtórzyć formalnie na piśmie. Oprócz niżej wskazanych prac można zgłaszać również i inne. Do niektórych prac można zgłaszać pojedyńczych harcerzy. Informacyj udziela Gł. Kwatera.

Kaplica
Ognisko
Scenka
Wieża sygn. z masztem głównym i masztami dla gości zagr.
Poczta
Telefon
Radjo i sygnalizacja czasu
Obóz rodzin harcersk. z zajęciem się dziećmi
Biuro wiadomości
Wydanie znaczka zlotowego
Gospodarstwo
Szpital
Bezpieczeństwo kąpieli
Świetlica
Służba w obozie Komendy
Służba przy komisji zawodów
Przyjęcie gości zagran.
Przewodnictwo po Poznaniu
Przewodnictwo po Wystawie
Wydział Propagandy:
Redakcja dziennika „Harce". Druk dziennika. Administracja i kolportaż jego.
Biuro zdjęć fotograficznych i filmowych. Biuro rysowników.

Wykonania danej pracy może się podjąć Komenda Chorągwi, albo drużyna na odpowiedzialność Komendy. Do niektórych prac można zgłaszać kilka drużyn.

Prace, do których się nikt nie zgłosi będą przydzielone przez Komendę Zlotu.

Pomoc starszyzny, zwłaszcza specjalistów.

Wzywam druhów do zgłaszania G. K.M. swej pomocy w układaniu programów zawodów zlotowych, oraz w ich przeprowadzaniu, a także wogóle wszelkiej pomocy w przygotowaniu i prowadzeniu Zlotu. Zgłoszenia należy składać na ręce Komendantów Chorągwi, którzy przysyłają je z swą opinją do G. K.

Wszyscy studenci medycyny — harcerze, oraz lekarze — harcerze winni do dnia 1 stycznia 1929 r. podać swe adresy wraz z zawiadomieniem, czy wezmą udział w Zlocie. Powyższe potrzebne jest dla zorganizowania ambulansu zlotowego, oraz obsadzenia sędziami zawodów z ratownictwa. Komendanci Chorągwi nadeślą w tymże terminie adresy lekarzy współpracujących na terenie Chorągwi.

Opłata zlotowa.

Wysokość opłaty zlotowej podnoszę do 2 (dwóch) złotych od harcerza wybierającego się na zlot; wnieść ją należy równocześnie ze zgłoszeniem drużyny na Zlot, w każdym razie przed 1 lutego 1929 r. Komitetowi wykonawczemu przedstawię wniosek, aby opłata ta, lub jej część była traktowana jako udział drużyny w przedsiębiorstwie zlotowem, opartem na samowystarczalności, stanowiąc jego kapitał obrotowy. Kapitał ten byłby zwrotny w wypadku uzyskania dochodu czystego z przedsiębiorstw zlotowych; wtedy to z uzyskanego dochodu 40% pozostaje dla Naczelnictwa, 20% dla Zarządów Oddziałów, a 40% zostanie zwrócone uczestnikom Zlotu. Finansowanie Zlotu oparte jest na zasadach handlowych — udziałowcy mogą otrzymać nie tylko zwrot udziałów, ale również i nadwyżkę.

Druhowie komendanci chorągwi i hufcowi poczynią starania, aby wciągnąć do przygotowań zlotowych a zatem wogóle do pracy w harcerstwie dawnych i byłych harcerzy i instruktorów, obecnie będących poza ruchem, lub tylko luźno z nami związanych. Należy również starać się o pozyskanie nowych pracowników z pośród starszych osób, odpowiadających naszej ideologji i naszemu kierunkowi pracy; osoby te po Zlocie mogłyby wejść w szeregi starszych, lub starych harcerzy, albo członków współdziałających Z. H. P. i w ten sposób zasilić nasze kadry.

St. Sedlaczek Hm. Rp.
Naczelnik Głównej Kwatery M.

ROZKAZ N. G. K. M. L. 13 z dnia 8 listopada 1928 r.

Światowe Jamboree 1929 (II rozk.).

I. Okólnik Biura Międzynarodowego i informacje z „The Scouter", podaję do wiadomości: Światowe Jamboree ma się odbyć w czasie od 30 lipca do 14 sierpnia 1929 r. w Arrowe Park, Birkenhead.

T e r e n. Arrowe Park leży o 4 mile ang. od „Woodside Station", Birkenhead, a 2 mile od „Upton Station". Park jest przeszło 1 milę ang. długi i około $^1/_2$ mil szeroki, falisty i dobrze zalesiony.

O b o z y. Należy się spodziewać, że kraje uczynią swe obozy interesującemi, zarówno dla innych skautów, jak dla publiczności, dobrze je urządzając.

R o z r y w k i. Będzie tam scena na wolnem powietrzu, gdzie można będzie dawać przedstawienia, w podobnym rodzaju jak na ostatniem Międzynarodowem Jamboree w Kopenhadze; zaprasza się oddziały do poczynienia odpowiednich przygotowań.

W y p r a w a. Przedmioty wyprawy będą na sprzedaż w sklepie skautowym, który będzie miał skład w obozie.

W y c i e c z k i w czasie drugiego tygodnia obejmą: a) budowę okrętów w Birkenhead; port Sunlight; Llandudno i Walję Północną; b) Chester, Zakłady kolejowe Crewe; c) Doki Liverpoolu, tkalnie, główne zakłady przemysłowe; d) główne zakłady przemysłowe w Manchester.

P r o p o n o w a n y p r o g r a m (mogą być zmiany): ś r o d a 31 l i p c a — o t w a r c i e; dalej do soboty 3 włącznie — narodowe przedstawienia; niedziela, 4 sierpnia, nabożeństwo skautowe w Arrowe Park (według komunikatów w „The Scouter" dla skautów katolickich przewidziane osobne nabożeństwa), poniedziałek 5 i wtorek 6: przedstawienia narodowe; środa 7 do piątku 9 (3 dni) wycieczki dla skautów zamorskich i cudzoziemskich; sobota 10 w i e l k i p r z e g l ą d, masowe tańce ludowe etc.; niedziela 11 — nabożeństwo skautowe w katedrze w Liverpool, poniedziałek 12, wtorek 13 wycieczki dla skautów zamorskich i cudzoziemskich, ś r o d a 14 s i e r p i e ń — zamknięcie.

J e d n e g o d n i a: uroczystości pływackie. Pokazy skautów morskich.

C o d z i e n n i e: ogniska obozowe, pokazy popołudniowe, tańce ludowe, kino na wolnem powietrzu, śpiew w grupach.

K i n o n a w o l n e m p o w i e t r z u. Skaut Naczelny podał myśl, aby oddziały starały się przywieźć interesujące filmy skautowe, które posiadają. W Arrowe Park będzie kino, a spodziewane jest porozumienie z władzami celnemi, które usunie trudności przy lądowaniu z filmami.

F l a g i. Uprasza się oddziały aby przywiozły ze sobą flagi drużyn i narodowe, do wywieszania na masztach (które będzie można dostać) i do niesienia w czasie przeglądów.

II. Oficjalne wyjaśnienia Dyrektora Biura Międzynarodowego. Druh sekretarz Działu Zagranicznego Sopoćko otrzymał w odpowiedzi na swój list wysłany naskutek zapytań G. K. M. następujące wyjaśnienia Dyr. B. M. Huberta S. Martina:

1. Organizacja Jamboree i ogólny program rozesłany w komunikatach (patrz r. N. G. K. M. l. 9 z dn. 11.IX.28, W. U. Nr. 9 — 10, str. 33), są ustalone, jedynie szczegółowy plan nie jest jeszcze ostatecznie przyjęty.
2. Dla skautów zagranicznych przybywających na Jamboree niema granicy wieku.
3. Zgodnie z decyzją konferencji Międzynarodowej skautowej (rezolucja Nr. 11) — n i e b ę d z i e z a w o d ó w na Jamboree.

W sprawie zniżek kolejowych w krajach leżących po drodze do Anglji p. Martin nie daje żadnych informacyj, a na zakończenie domaga się jaknajszybszego doniesienia liczby przybliżonej harcerzy wybierających się na Zlot.

St. Sedlaczek, Hm. Rp.
Naczelnik Głównej Kwatery M.

BIBLIOTHECA JAGELLONICA

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

ODPRAWA KOMENDANTÓW CHORĄGWI 1.XI.1928.

Główna Kwatera skorzystała z przyjazdu komendantów na uroczystości Dziesięciolecia Zjednoczenia Harcerstwa i urządziła krótką odprawę mającą na celu zorjentowanie się w stanie przygotowań komend na Zlot, Wystawę i Jamboree. Poniżej krótko streszczamy raporty komendantów.

Zlot.

Białystok — ok. 150, przygotowań nie rozpoczęto. **Brześć** — będą przedstawicielstwa środowisk, ok. 100. Powstały w środowiskach komisje specjalne z 3 osób: jedna zbiera dane monograficzne, druga zajmuje się przyg. do Wystawy, trzecia kieruje. **Kraków** — zgłasza 21 drużyn, jedna zlepkowa, ok. 500 harcerzy; chciałby wziąć prace: kaplica, ambulans, obóz małżeństw. Powstał ref. zlotu i wystawy przy K. Ch. **Kielce** — Drużyny harcerskie mają wziąć udział w Zlocie obowiązkowo, przygot. o ile możności, nadto drużyna zlepkowa; ok. 120. **Lublin** — ogłosił szereg zawodów w drużynach i hufcach. Przygotowują eksponaty na Wystawę. Specjalne przygot. finansowe: zbierają oszczędności specj. na Zlot. Ok. 30 drużyn, 500 harc. **Lwów** — 14 środowisk, 400 harcerzy; chcą dla oszczędności jechać towarowym pociągiem, większość wybiera się całemi środowiskami, trochę w zlepkach. Dwie orkiestry podolskie z cymbałami, tańce ludowe huculskie. Wyświetlanie przezroczy o Podolu (historja, krajoznawstwo). Na wystawę: mapa środowisk całej Polski, mapa obozów Chorągwi od 1924 r., warsztaty: robota łodzi, introligatorstwo. **Łódź** — nieobecna. **Mazowsze** — Najwięcej zwrócą uwagę na regjonalizm. Chcą by przedstawiciele środowisk fabrycznych mogli na terenie zlotu mieć normalne obozy. Z prac ogólnych chcą wziąć: kaplicę i łączność. Proponują rozmieścić obozy zgodnie z położeniem geograficznem w Polsce. Zamierzają w ob. urządzić kurs dla nauczycieli, oraz obóz gromady wybierającej się na Jambo. Drużyn 15, harc. ok. 450, dużo zależy od przyznawania porcyj żywnościowych. Na wystawę niewiele, ale za to jak najporządniejszych przedmiotów. **Płock i Włocławek** — 2 drużyny, ok. 60 ludzi. **Pomorze** — 200, część oderwą wycieczki uczniów organizowane przez Kuratorjum. Drużyny już zbierają oszczędności specjalnie na Zlot i wpłacają na konto P. K. O. **Poznań** — biorą wszystkie prace, które nie wezmą inne Chorągwie, pomoc w ciągu całego okresu przygotowań. **Radom** — ok. 200, drużyny kombinowane środowiskami. Istnieje referat zlotu. Oszczędzają na specjalne książeczki P. K. O., szereg przedsięwzięć organizują. **Śląsk** — dwie grupy: 1) pokazowicze na Jamboree, 2) jadący „coś zobaczyć". Do 1000. Ref. zlotowy ma osobne konto P. K. O. Powstaje komitet opiekuńczy nad Harc., w tym roku ma się zająć specjalnie Zlotem i Jamboree. Prace ogólne chcą: radjo, obóz małżeństw. **Warszawa** — 30 całych drużyn i zlepek, og. ok. 1000. Trudności z „swojszczyzną". Tendencja jak najliczniejszego obesłania Zlotu. Chcą wziąć: obóz małżeństw, gospodę, kącik. Na wystawę przygotowują fotogr. i zbiory archiwalne. **Wilno**. — Trudności wobec dużych kosztów przejazdu, wybiera się 120 — 150, zlotowy obóz drużyn będzie trwał 2 tyg. na Wileńszczyźnie. Swojszczyzna litewska albo białoruska. Chorągwie odleglejsze powinnyby dostać większe zasiłki. **Wołyń** — najwyżej 200. **Zagłębie** — zasada: wszystko możliwie własne, bez pożyczania, ok. 400.

Razem więc na Zlot wybiera się ok. 7000 harcerzy.

Dżembori.

Wielką trudność w podaniu, ilu harcerzy z poszczególnych Chorągwi może wybrać się do Birkenhead stanowi: 1) brak wskazania szczegółowego kosztów, bowiem obliczenie podane w Wiad. Urz., nie uwzględniające zniżek i przejazdu statkiem jest zbyt wygórowane — koszt ogólny podaje na przeszło 500 złotych, gdy referat śląski oblicza go na 333 złote, 2) brak ustalenia ogólnej ilości paszportów, jaką możemy otrzymać. Wyrażono nadzieję, że Dział Zagraniczny N. Z. H. P. jak najprędzej wyjaśni te sprawy i zakomunikuje o tem zainteresowanym.

Białystok — 2 — 3 osoby **Brześć** — 1 — 2 os., jeżeliby koszt do 300 zł., pojechałoby więcej (Ks. Przewodniczący oddziału mówił o 12 wybierających się), **Kraków** — ok. 100, w tem 50 uczestników kursu instruktorskiego. Swojszczyzna krakowska. Wyrób ciupag (czy można będzie na miejscu wynająć kuźnię). **Kielce** 0 do 1. **Lublin** — 3 osoby. **Lwów** — 23. **Mazowsze** — 1) kurs instruktorski sierpień — wrzesień, poza Jamboree mający odwiedzić Francję, Belgję etc. (pod kier. O. Żawrockiego), 2) drużyna Jamboree (Kamiński) — razem ok. 60. Duży nacisk na regjonalizm, o ile możności nadający piętno wszystkim szczegółom wyprawy. **Płock i Włocławek** — 9 os. **Pomorze** — 19. **Poznań** — 8. **Radom** — 6. **Śląsk** — 1) przedstawicielstwo — 13 zastępów 174 chłopców; 2) instruktorzy oraz wybitniejsze jednostki ok. 20; 3) goście, t. j. przyjaciele Harcerstwa z P. Wojewodą na czele, oraz ok. 20 druhen. Przygotowania prowadzone są bardzo intensywnie, pokaże się kilkanaście tańców ludowych, parę orkiestr, m. in. z dudami i trombitami. Jechać mają posiadający conajmniej II stop., przygotowani do I-go. Organizują połączenie radjowe Dżembo — Katowice, tak, aby radjostacja katowicka mogła stale podawać aktualne wiadomości. **Warszawa** — ok. 300 osób w grupach regjonalnych po 30 — 40, wogóle w organizacji wyprawy na Dżembori należy przyjąć zasadę, że wyjeżdżają grupy (drużyny), ok. 40 uczestn., stanowiące całość. Na Zlocie naszym wyjeżdżający na Dżembo mają obozować w osobnej grupie. Chcą zorganizować kram ludowy. „Grupa instruktorów ma moralne przekonanie, że na Dżembori będą urządzone zawody" mimo wszelkich przeciwnych informacyj Biura Międzynarodowego. **Wilno** — 6 — 8 wyjedzie. **Wołyń** — zgłoszono komendzie 10 osób, ale K. Ch. wątpi w realność tego. **Zagłębie** — szykuje 3 zastępy, razem 30 ludzi; zbierają oszczędności, tworzą zastępowe K. P. H. z wpływowemi osobami, które również wybierają się do Anglji.

Jak z powyższego widać, liczba zgłoszeń na wyjazd do Anglji przekracza 800. Możliwość wyjazdu tak dużej ilości uzależniona jest przedewszystkiem od stanowiska Ministerstwa Skarbu i dopiero po wyjaśnieniu, ile paszportów otrzymamy, można będzie zadecydować ile z jakiej Chorągwi będzie mogło pojechać. Naczelnik wypowiedział tu przekonanie, że w każdym razie jednostki z niezamożnych Chorągwi, nie mogących wystawić licznych grup, winny wyjechać, aby skorzystać z przyjrzenia się dorobkowi innych narodów. Na ten temat rozwinęła się dyskusja, w której jedni podkreślali konieczność położenia nacisku na należyte przedstawicielstwo Polski na Dżembori, uzależnione według nich od wysłania możliwie znacznej ilości zgóry przygotowanych grup regjonalnych, drudzy uważali, że motyw nauczenie się czegoś nowego i ożywienia przez to pracy właśnie słabszych lub niezasobniejszych środowisk jest conajmniej tak samo ważny, jak reprezentacja. Tych poparto jeszcze argumentem, że trzeba zagranicą pokazać harcerzy możliwie wszystkich ziem polskich, a zatem także kresowych, a to właśnie ze względów propagandowych. Zwrócono się nawet z apelem do środowisk szykujących się po paruset harcerzy na wyjazd, aby pomogły innym, które same na liczniejszą reprezentację zdobyć się nie mogą. W dyskusji zwrócono też uwagę, że ewentualne zasiłki należy użyć nie na „przekarmianie" jadących, lecz na zakup sprzętu dla całości. Naczelnik na końcu zaznaczył, że widzi możliwość pogodzenia stanowisk. Harcerze ze słabych Chorągwi utworzą jedną grupę, która zresztą także może się przygotować do pewnych wystąpień wspólnych, reszta może być organizowana grupami regjonalnemi, które całkowicie powinny się zatroszczyć o swoje wyposażenie. Zasiłki powinny być użyte na wspólne wydatki całej wyprawy do Anglji.

Celem szczegółowego omówienia Zlotu — Wystawy — Dżembori Główna Kwatera zwołuje na 8 i 9 grudnia do Warszawy specjalną odprawę K. Ch. z udziałem referentów tych spraw w Komendach.

Po zamknięciu numeru otrzymaliśmy wiadomości: Oficjalne otwarcie Dżembori środa 31 lipca. Wszystkie oddziały winny przybyć nie później niż 30 lipca, mogą przybyć wcześniej. Żywność niegotowaną można będzie dostać przed 31 po cenie 1 szyl. 6 pens. na głowę dziennie, po 31 do końca zlotu po 3 szylingi. Koniec 12 sierpnia, wszyscy powinni zostać przez cały czas Dżembo, wyjazd najwcześniej 13. Goście i druhny mogą się na własną odpowiedzialność „urządzić" w hotelach.

Wydawca: Naczelnictwo Z. H. P. w osobie Stanisława SEDLACZKA, Warszawa, Aleja Ujazdowska 37 m. 12. Telefon 101-20.
Redaktor: Stanisław SEDLACZEK, **Sekretarz Redakcji:** Jan MICHALSKI.
Nakład i Administracja: Warszawa, Traugutta 2. Centralna Komisja Dostaw Harcerskich. Telefon 145-54. Konto P. K. O. 536.

NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rok 7 (X) Nr 12. WARSZAWA Grudzień 1928 r.

ROZKAZ NACZELNICTWA Z. H. P. L. 19 z dnia 21 grudnia 1928 r.

REGULAMIN KAPELANÓW HARCERSKICH.

Część I.

Rada do spraw religijnych Z. H. P.

Par. 1. Rada do spraw religijnych Z. H. P. składa się z księży wyznaczonych przez Zjazd Księży Biskupów Polskich, w porozumieniu z Naczelnictwem Z. H. P.

Par. 2. Rada przedstawia Komisji Księży Biskupów wytyczne duszpasterstwa i życia katolickiego w Związku Harcerstwa Polskiego, które po zaaprobowaniu stają się obowiązujące.

Par. 3. Rada czuwa nad rozwojem ducha religijnego w Harcerstwie oraz nad wykonaniem uchwał Episkopatu.

Par. 4. Rada zbiera się raz na rok w miarę potrzeby.

Część II.

Naczelny Kapelan.

Par. 5. Naczelnego Kapelana mianuje i zwalnia, zgodnie z uchwałą Episkopatu Polskiego, J. E. Ks. Arcybiskup Metropolita Warszawski, jako Ordynarjusz Naczelnych Władz Harcerskich, w porozumieniu z Radą Naczelną Z. H. P.

Par. 6. Naczelny Kapelan:

a) czuwa nad zapewnieniem opieki religijnej Związkowi Harcerstwa Polskiego;

b) wygłasza odczyty, pogadanki, urządza rekolekcje, odprawia nabożeństwa związkowe, dokonywa objazdów, zwołuje zjazdy kapelanów, urządza dla nich kursy duszpasterskie i t. p. zawsze w porozumieniu z odpowiedniemi władzami kościelnemi i harcerskiemi;

c) prowadzi dziennik swoich czynności, który przedstawia raz do roku Episkopatowi wraz z rocznem sprawozdaniem z działalności kapelanów Z. H. P.

Par. 7. Naczelny Kapelan wchodzi z urzędu do Naczelnictwa Z. H. P. i działa zawsze w porozumieniu z niem.

Par. 8. Naczelny Kapelan nie posiada żadnej juryzdykcji nad kapelanami harcerskimi. Jest tylko pośrednikiem, przez którego Ordynarjusze otaczają swą opieką Harcerstwo.

Część III.

Kapelan Oddziału Z. H. P.

Par. 9. Kapelana Oddziału mianuje i zwalnia miejscowy Ordynarjusz na wniosek Naczelnego Kapelana postawiony w porozumieniu z Zarządem Oddziału. Jeżeli Oddział Z. H. P. znajduje się w obrębie dwóch lub kilku djecezji — nominacja Kapelana Oddziału następuje po porozumieniu się zainteresowanych Ordynarjuszów.

Par. 10. Kapelan Oddziału:

a) roztacza opiekę religijną nad Harcerstwem Oddziału w myśl wskazówek Episkopatu, a zwłaszcza Ordynarjusza miejscowego;

b) wygłasza odczyty i pogadanki religijne, urządza rekolekcje, odprawia nabożeństwa w uroczystości swojego Oddziału, stara się, aby wszystkie drużyny posiadały kapelanów, dokonywa objazdów, urządza Zjazdy kapelanów drużyn, zawsze w porozumieniu z odpowiedniemi władzami kościelnemi i harcerskiemi;

c) prowadzi dziennik swoich czynności, który wraz ze sprawozdaniem rocznem kapelanów drużyn przedstawia miejscowemu Ordynarjuszowi oraz Naczelnemu Kapelanowi.

Par. 11. Kapelan Oddziału jest członkiem Zarządu Oddziału z urzędu i działa w porozumieniu z nim.

Par. 12. Kapelan Oddziału nie posiada żadnej juryzdykcji nad Kapelanami środowisk, względnie drużyn.

Część IV.

Kapelani środowisk i drużyn.

Par. 13. Kapelanem drużyny jest zasadniczo ksiądz prefekt szkoły, przy której istnieje drużyna. Dla wszystkich lub kilku drużyn danego środowiska harcerskiego może być mianowany jeden kapelan, w zasadzie jeden z prefektów.

Par. 14. Kapelana środowiska, względnie drużyny mianuje Biskup na wniosek Kapelana Oddziału, postawiony w porozumieniu z miejscowemi władzami harcerskiemi.

Par. 15. Kapelan środowiska względnie drużyny:

a) roztacza opiekę religijną nad młodzieżą harcerską środowiska, względnie drużyny;

b) bywa na zbiórkach harcerskich, przynajmniej raz na kwartał, miewa pogadanki na tematy religijne i moralne, o kościołach, klasztorach, zabytkach religijnych danej miejscowości i wogóle Polski, o obrzędach i zwyczajach religijnych i t. p.;

c) prowadzi rekolekcje, wygłasza konferencje dla młodzieży szkolnej i harcerzy, lub też urządza je osobno dla drużyn pozaszkolnych;

d) odprawia nabożeństwa i czuwa nad uczęszczaniem młodzieży harcerskiej na wspólne nabożeństwa i do Sakramentów Świętych;

e) stara się, aby młodzież harcerska uczęszczała na Mszę Św.

Regulamin Kapelanów Harcerskich zatwierdzam na lat pięć.

30.XI.1928 r. *(pieczęć)*

(—) Ks. Aleksander Kard. Kakowski.

Naczelnictwo Z. H. P. podaje do wiadomości Regulamin Kapelanów Harcerskich, opracowany przez Radę do Spraw Religijnych Z. H. P., przyjęty przez Komisję Statutowo-Regulaminową w porozumieniu z Naczelnictwem, na zasadzie upoważnienia Naczelnej Rady Harcerskiej.

(—) Inż. O. Grzymałowski
Sekretarz Generalny Z. H. P.

(—) Ks. Dr. J. Mauersberger
Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICTWA Z. H. P. L. 18 z dnia 20 grudnia 1928 r.

I. Odznaka za uratowanie życia. N. przyznaje odznakę za uratowanie życia dhowi M. Rosińskiemu (Ch. Poznańska).

II. G. K. Z. N. zwalnia na własną prośbę z obowiązków Kier. Wydz. Starsz. Harc. dh. hm. Z. Wołowską.

N. mianuje Kier. Wydz. Org. dhnę Hm. W. Kraszewską.

III. G. K. M. N. mianuje członkami Komisji Osobowej dhów: hm. I. Wołkowicza, W. Sosnowskiego i Wł. Ludwiga.

IV. K. Ch. Z. Brześć n. B. N. mianuje Kom. Chor. dhnę hm. M. Kołodziejową. Mazowsze: N. zwalnia na własną prośbę z obowiązków Kom. Chor. dhnę hm. E. Grodecką, jednocześnie mianuje Kom. Chor. hm. J. Sokołowską. Wilno: N. mianuje Kom. Chor. hm. E. Gulbinową.

IV. Mianowania Starszyzny. Podharcmistrzynie: W. Fleury (Ch. Wileńska); podharcmistrze: Sz. Porayowski, St. Ryszkowski, G. Niemiec (G. K. M.), Sieciechowicz (Ch. Lubelska), M. Kołodziejski, J. Czerwiński, K. Wrona (Ch. Radomska).

VI. Przeniesienie do kat. czł. współ. N. na własną prośbę cofa stopień instruktorski i przenosi do kategorii członków współdziałających hm. Z. K. Byczyńskiego.

VII. Zwolnienie z Z. H. P. N. na własną prośbę cofa stopień instruktorski i zwalnia z Z. H. P. ph. W. Krasnosielskiego (Ch. Warszawska).

VIII. Przyjęcie Zrzeszeń St. H. N. przyjmuje do Z. H. P Gromadę Czarnych Żubrów (Ch. Warszawska), jako zrzeszenie Starszych Harcerzy.

(—) **Ks. Dr. Jan Mauersberger**
Przewodniczący Z. H. P.

(—) **inż. O. Grzymałowski**
Sekretarz Generalny Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICTWA Z. H. P. L. 20 z dnia 22 grudnia 1928 r.

XL Zjazd N. R. H. Naczelnictwo podaje do wiadomości:

XL Zjazd N. R. H. odbył się w Warszawie w dniu 10 czerwca 1928 r. pod przewodnictwem księdza J. Mauersbergera. Obecnych członków Rady 26, gości 6, usprawiedliwiło swoją nieobecność 3-ch.

Sprawy W. F. i P. W. N. R. H. omówiła referaty wygłoszone przez druhów T. Strumiłłę, H. Glassa, St. Sedlaczka (stanowisko G. K. M.) i Z. Wołowskiej przy współudziale przedstawiciela Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, oraz Państwowego Urzędu W. F. i P. W.

Komunikaty G. K. N. R. H. wysłuchała komunikatów Głównych Kwater w sprawie zamierzeń wakacyjnych.

Regulamin Sądów Harcerskich — N. R. H. powołała Komisję w składzie: dhów: T. Kamiński, A. Olbromski, M. Sawicki do rewizji Regulaminu Sądów Harcerskich.

Sprawy osobowe — N. R. H. przyjęła do wiadomości ustąpienie z R. N. dha St. Langego w związku z jego wystąpieniem z Z. H. P.

Nieruchomości Z. H. P. — N. R. H. zatwierdziła kontrakt kupna i sprzedaży parceli Z. O. Lwowskiego w gminie Stoł. Król. m. Lwowa.

XLI Zjazd N. R. H. — N. podaje do wiadomości:

XLI Zjazd N. R. H. odbył się w Warszawie w dniu 2 listopada 1928 r. pod przewodnictwem księdza J. Mauersbergera. Obecnych członków Rady — 35, gości — 22, usprawiedliwionych — 4.

Sprawozdania. — N. R. H. wysłuchała sprawozdań Głównych Kwater z akcji letniej.

Komunikaty o Zlocie, Wystwie, Jamboree. — N. R. H. wysłuchała komunikatów referentów G. K. M. informujących o stanie prac w związku ze Zlotem Narodowym i wystawą harcerską na P. W. K., oraz Sekretarza Zagranicznego o udziale harcerstwa w Międzynarodowym Zlocie Skautów, w Birkenhead.

Budżet Z. H. P. N. R. H. przyjęła do wiadomości preliminarz wydatków N. na rok 1929, odsyłając go do Komisji Skarbowej, celem szczegółowego przyjęcia. W związku z tem N. R. H. postanowiła poświęcić następny Zjazd, szczególnie sprawom budżetowym.

Sprawy osobowe. — N. R. H. kooptowała do swego grona dhów: Władysława Czaplińskiego i Kazimierza Kindlera.

(—) **O. Grzymałowski**
Sekretarz Generalny Z. H. P.

(—) **Ks. Jan Mauersberger**
Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICZKI G. K. Ż. L. 8 z dnia 13 grudnia 1928 r.

I. Niniejszym zatwierdzam następujące składy Komend Chorągwi:

Chorągiew Warszawska: 1) h. Władysława Martynowiczówna — Komendantka Chorągwi, 2) h. Irena Chojnacka — Zastępczyni Komendantki, 3) h. Janina Tworkowska — Zastępczyni Komendantki, I. Kierowniczki Działów Komend Chorągwi 4) h. Zofja Wilczyńska (Stryjna) — Kier. Wydz. Organizacyjnego, 5) ph. Marta Dobrzyńska — Sekretarka, 6) ph. Marja Kolendzianka — Kier. Działu Skarbowego, 7) h. Jadwiga Zienkiewiczówna — Kier. Działu Kszt. Instrukt., 8) h. Felicja Ignatowiczówna — Kier. Działu Osobowego, 9) h. Marja Lisowska — Kierowniczka Działu Wych. Fizycznego, 10) ph. Irena Lewandowska — Kierowniczka Działu P. W., 11) h. Marja Skokowska - Rudolfowa — Kierowniczka Działu Zdrowia, 12) czł. cz. Barbara Trojanowska — Kier. Działu Krajoznawczego, 13) h. Karolina Lublinerówna — Kier. Działu Star. Harcerstwa, 14) h. Marja Piskorska — Kierowniczka Działu Zuchów. II. Hufcowe: 15) Hufcowa I Hufca h. Marja Jiruska, 16) Hufcowa II Hufca h. Janina Zuławska, 17) Hufcowa III Hufca h. Natalja Eychhornówna, 18) Hufcowa IV Hufca h. Stanisława Pośnikówna, 19) Hufcowa V Hufca h. Wanda Kraszewska, 20) Hufcowa VI Hufca h. Jadwiga Guttnerówna, 21) Hufcowa VII Hufca h. Marja Tryniszewska, 22) Hufcowa VIII Hufca h. Jadwiga Ignaczakówna, 23) Hufcowa IX Hufca h. Zofja Wilczyńska, 24) Hufcowa X Hufca h. Jadwiga Raniecka, 25) Hufcowa XI Hufca h. Florentyna Niewiadomska. III. Członkowie Czynni Komendy Chorągwi: 26) Druhna Anna Chmielewska, 27) Dh. h. Wanda Prażmowska, 28) dh. h. Jadwiga Zwolakowska.

Chorągiew Mazowiecka: 1) h. Janina Sokołowska — Komendantka Chorągwi, 2) h. Janina Bryliżanka — Sekretarka, 3) h. Janina Schmidtowna — Skarbniczka, 4) h. Wanda Wołkówna — Kier. Wydziału Organizacyjnego, 5) h. Ewa Grodecka — Kier. Wydz. Kształcenia Instruktorek, 6) h. Janina Sokołowska — Kier. Wydziału Objazdów, 7) h. Zofja Anyżówna — Kier. Wydziału Obozów i Wycieczek, 8) ph. Halina Deptulanka — Kier. Wydziału Zuchów, 9) h. Marja Szymańska — Kier. Wychowania Fizycznego, 10) Jadwiga Trojanowska — Kier. Wydziału K. P. H.

Chorągiew Brzeska: Dhna Marja Kołodziejowa — Komendantka Chorągwi, 2) Dhna Natalja Jawdyńska — Instruktorka przy Komendzie Chorągwi do Drużyn Brzeskich, 3) Dhna Seweryna Zakrzewska-Chełkowska — Referat drużyn zamiejscowych, 4) Dhna Estella Różańska — Zastępczyni Komendantki Chorągwi.

II. Udzielam urlopu h. Druhnie Stefanji Dzięciołówni od dnia 16 listopada r. b. do końca roku szkolnego 1929.

III. Rozwiązuję I-szą drużynę harcerską im. Emilji Platerówny w Zagórzu.

IV. Przyjmuję do Związku 47 W. Ż. D. H. im. Królowej Jadwigi.

Zmiana w próbie przewodniczki.

W wykonaniu uchwał XLI Rady Naczelnej i VII Konferencji Instruktorskiej, które stwierdziły, że praca P. W. aczkolwiek częściowo wchodzi już do programów harcerskich winna być całkowicie włączoną do prób organizacyjnych, prowadzoną metodami harcerskiemi w drużynach harcerskich.

1) Wprowadzam do próby przewodniczki następujący punkt:

Posiada wyszkolenie ogólne wojskowe w zakresie obowiązujących programów P. W. K., a mianowicie:

a) zna organizację i służbę wewnętrzną armji polskiej według obowiązujących programów P. W. K.;

b) zdobyła sprawności strzelczyni, pielęgniarki i ratowniczki przeciwgazowej;

c) wykaże, że znajomość higjeny (sprawność higjenistki) ratownictwa (sprawność ratowniczki), łączności, terenoznawstwa i wyćwiczenia w grach polowych, nabyte w stopniach poprzednich posiada na poziomie wymagań P. W. K.

2) Wzywam drużyny mające dziewczęta w wieku powyżej

lat 15 do bezwłocznego podjęcia tej pracy według wskazówek zawartych w instrukcji.

3) Zwracam się z gorącym apelem do druhen instruktorek aby uzupełniły swe wiadomości w zakresie wyszkolenia ogólno-wojskowego oraz poddały się odpowiednim egzaminom.

Pozostałe punkty próby przewodniczki zostaną ze względu na wprowadzenie do stopnia przysposobienia wojskowego zmienione. Całość programu stopnia przewodniczki zostanie w najbliższym czasie ogłoszona (jest w opracowaniu).

H. Krupkowa Sekretarka G. K. Z.

(—) H. Dydyńska Naczelniczka G. K. Ż.

INSTRUKCJA

w sprawie prowadzenia Przysposobienia Wojskowego w drużynach harc. w okresie przejściowym[1]) do czasu wyszkolenia odpowiedniej ilości harcerskich instruktorek P. W.

I. Zespoły ćwiczące.

Zastępy starszych dziewcząt (powyżej 15 lat), które chcą przygotować się do próby przewodniczki, tworzą w swych drużynach jednostki P. W., są to odpowiedniki harcerskie hufców szkolnych P. W. O ile zastęp taki liczy mniej niż 8 dziewcząt, harcerki kilku drużyn winny sie łączyć w jeden wspólny zastęp.

Jeden taki zastęp, lub kilka, tworzą harcerską jednostkę P. W. K. pod nazwą „Oddział P. W. K. NN drużyny harcerskiej".

A. Powstanie Oddziału P. W. K.

Oddział P. W. K. organizuje drużynowa ze swych druhen, względnie dobierając do niego przez porozumienie się z inną drużynową harcerki z innej drużyny.

Dziewczęta w Oddziale P. W. K. winny mieć ukończonych lat 15 oraz posiadać stopień samarytanki. W okresie przejściowym można jednak przyjmować dziewczęta ze stopniem pionierki.

B. Obowiązki harcerek Oddziału P. W. K.

Druhny należące do Oddziału P. W. K. obowiązane są:

1) ćwiczyć się według programu Państwowego Urzędu W. F. i P. W. (patrz program wyszkolenia ogólno-wojskowego jednodniówka „Dla przyszłości" Nr. 2) i starać się zdobyć odpowiednie świadectwa.

2) Po ukończeniu wyszkolenia ogólno-wojskowego wybrać sobie jakiś dział fachowy, w którym mogłyby być przydatne w obronie państwa (np. biurowość, szycie, pielęgniarstwo, tłumaczenie z obcych języków i t. p.).

3) Po ukończeniu wyszkolenia zarejestrować się w danym fachu.

Uwaga: W tej sprawie będą podane bliższe informacje.

C. Prawa harcerek Oddziałów P. W. K.

Harcerskim oddziałom P. W. K. przysługują te same prawa co innym jednostkom P. W. K. (zniżki kolejowe, porcje na obozy, branie udziału w wystąpieniach nazewnątrz i t. p.).

II. **Kierownictwo zespołów P. W. K.**

Komendantką Oddziału P. W. K. jest drużynowa, która go zorganizowała. W okresie przejściowym może to być drużynowa, która nie posiada jeszcze żadnego stopnia P. W. K. Komendantka Oddziału P. W. K. winna zapoznać się z pracą w hufcach szkolnych P. W. K. oraz powinna sama zdobyc wyszkolenie ogólno-wojskowe (o ile go nie posiada) łącznie ze swym Oddziałem.

A. Obowiązki Komendantki:

Komendantka Oddziału P. W. K.:

1) Kieruje pracą swego Oddziału i jest za nią odpowiedzialna wobec władz harcerskich.

2) Prowadzi pracę według programów Państw. Urz. W. F. i P. W. dobierając sobie do pomocy fachowych instruktorów.

3) Jest obecną przy wszelkich egzaminach (względnie przez swą zastępczynię).

4) Jest obowiązana prowadzić ewidencję pracy (wskazówki zostaną przysłane). Rejestruje swój Oddział, oraz wszystkie druhny, które otrzymały świadectwa instruktorskie P. W. K. w Komendzie Chorągwi oraz Okręgowym Urzędzie W. F. i P. W. przy D. O. K.

B. Prawa Komendantki.

Komendantka Oddziału nie będąca instruktorką P. W. K. ma tylko prawo do prowadzenia pracy w drużynie. Funkcja ta nie daje jej żadnego stopnia P. W. K. (może go jednak uzyskać na podstawie specjalnych egzaminów).

C. Zależność służbowa Komendantki.

Komendantka harcerskiego Oddziału P. W. K. jest zależna wyłącznie od swej zwierzchności harcerskiej.

III. Forma pracy.

Na zbiórkach Oddziału P. W. K. względnie jego poszczególnych zastępów przerabia się przedmioty objęte programem przy pomocy ćwiczeń i wykładów fachowych sił instruktorskich. Dla wysłuchania wykładów mogą się łączyć Oddziały P. W. K. z kilku drużyn. Przerabia się musztrę i służbę wewnętrzną praktycznie według przepisów wojskowych. Na zbiórkach Oddziałów P. W. K. oraz na wszelkich ich wystąpieniach zewnętrznych harcerki noszą m u n d u r h a r c e r s k i.

IV. **Pomoc rzeczowa i instruktorska.**

A. Pomoc instruktorska.

Harcerskie oddziały P. W. K. korzystają z opieki Referentek P. W. i W. F. Okręgowych Urzędów D. O. K., i z pomocy Komitetu Sp. P. W., członków organizacji P. W. Kobiet, oraz władz wojskowych w postaci rad, wskazówek, urzędów W. F. i P. W. mają prawo kontrolowania pracy szkolnej jednostek harcerskich P. W.

B. Pomoc w materjale.

O pomoc w materjale jak maski do obrony przeciwgazowej, karabiny, boiska i t. p. Oddziały P. W. K. winny zwracać się do Referentek P. W. i W. F. Okr. Urz. D. O. K. do organów Komitetu Sp. oraz do oficerów P. W. pułków.

V. **Egzaminy .**

Po przerobieniu materjału, Komendantka Oddziału P. W. K. zwraca się z prośbą do miejscowej instruktorki P. W. K. do tego uprawnionej (w braku instruktorki harcerki do instruktorki innej organizacji) współpracującej z Z. H. P. o zorganizowanie Komisji Egzaminacyjnej w skład której wejść winni także wszyscy instruktorzy, którzy wykładali w Oddziale, w charakterze egzaminatorów, oraz sama Komendantka Oddziału.

VI. **Stosunek z Wydziałem P. W. K. w Głównej Kwaterze.**

Harcerskie zespoły P. W. K. winny nawiązać bezpośredni kontakt z Wydziałem P. W. K. Głównej Kwatery. W tym celu Komendantka Oddziału winna:

1) Przesłać do Wydziału zawiadomienie o powstaniu Oddziału P. W. K. z podaniem jego nazwy (przy jakiej drużynie) liczebności oraz odresu i nazwiska Komendantki.

2) O wszelkie informacje zwracać się do Wydziału P. W. K. w Głównej Kwaterze, Warszawa, Al. Ujazdowskie 37 m. 12.

VII. **Uzupełnienie wyszkolenia wojskowego instruktorek harcerskich.**

Harcmistrzynie i podharcmistrzynie, które chcą uzupełnic swe przygotowanie w zakresie P. W. K. i otrzymać odpowiednie świadectwa, mogą poddać się egzaminom nie należąc nawet do żadnego zespołu P. W. K. W tym celu winny zgłosić się do Wydziału P. W. K. w Głównej Kwaterze podając swój adres oraz termin w którym pragnęłyby do egzaminu stanąć.

(—) Z. Wołowska.
Kier. Wydz. P. W.

[1]) Do 1 stycznia 1930 r.

ROZKAZ NACZELNIKA G. K. M. L. 14 z dnia 13 grudnia 1928 r.

I. Zarządzenia i wskazówki bieżące.

Tydzień Przeciwalkoholowy 1 — 8.II.1929. Zwracam uwagę na materjały ogłoszone w tej sprawie w styczniowym zesz. „Harcmistrza" i zalecam jak najwydatniejsze wzięcie udziału w akcji „Tygodnia", z tem, że młodzieży do kwest używać nie wolno. Zrzeszenia Starszoharcerskie wykażą, że umieją skorzystać z tej sposobności pracy społecznej, z czego oczekuję specjalnych sprawozdań.

Unieważnienie pieczęci. Unieważniam skradzioną w dn. 6 listopada pieczęć okrągłą Komendy Chor. M. w Lublinie.

Odpisy rozkazów. W uzupełnieniu rozkazu N. G. K. M. L. 8 z dn. 20.9.1926, polecam nadsyłać odpisy rokazów i listów okólnych Komendantom Chorągwi w dwóch egzemplarzach.

II. Dżembori.

K o m i s j a P r z e d s t a w i c i e l s t w a P o l s k i e g o n a Z l o t w A n g l j i 1929 r. Przewodniczący: Tadeusz Sopoćko,

Kierownik Działu Zagranicznego; sekretarz: Tomasz Piskorski, referent Dżembori w G. K. M.; członkowie: Olgierd Grzymałowski, Marjan Łowiński, Stanisław Ryszkowski, referent spraw zagranicznych w G. K. M.; Kazimierz Kindler, Władysław Ludwig, Edward Muszalski, Władysław Olędzki, Stanisław Rudnicki, Ignacy Wołkowicz oraz referenci Dżembori w Komendach Chorągwi.

KOMUNIKAT BIURA MIĘDZYNARODOWEGO.

a) W programie światowego Dżembori, wydrukowanym w kwartalniku „Jamboree", w tekście francuskim należy czytać „manifestations et spectacles dans l'aprè midi", gdzie podano „concours". W ten sposób, na powtórne specjalne zapytanie kierownika naszego Działu Zagranicznego raz jeszcze wyjaśniono, że na „Jamboree" zawodów ani konkursow nie będzie.

b) Tylko właściwy oddział polskich skautów i ich kierowników będzie mógł urządzić się w obozie Dżembori. Rodzice, przyjaciele, przewodniczki etc. mogą naturalnie zwiedzać obóz jak zwykła publiczność, ale muszą sami postarać się o pomieszczenie w hotelach w Birkenhead i w Liwerpool. Opłata dla publiczności za wstęp do obozu wyniesie 1 szylinga codziennie.

c) Mamy nadzieję mieć obfity dostatek drzewa w Arrowe Park.

d) W Gillwel Parku odbędą się kursy instruktorskie bezpośrednio przed Dżembori i po niem.

e) Konferencja Międzynarodowa odbędzie się w ciągu dwóch dni w pierwszym tygodniu Dżembori.

III. Wystawa Harcerska 1929 r. w Poznaniu.

Harcerstwo na Wystawach okręgowych i innych oraz w innych działach P. W. K.

Druhowie Komendanci Chorągwi, Hufcowi i Drużynowi zwrócą uwagę i poczynią starania, aby Harcerstwo było reprezentowane:

a) na Wystawach miejscowych szkolnych i okręgowych, w wystawach poszczególnych szkół;

b) w Wystawach okręgów szkolnych, ewentualnie poszczególnych szkół czy instytucyj na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu,

tak, aby wszędzie tam, gdzie istnieje nasza praca, było to uwidocznione w Wystawie danej instytucji, przez co specjalnie harcerski dział będzie odciążony od szczegółów i będzie mógł łatwiej dać syntetyczny obraz ideologji, historji, organizacji i metod Harcerstwa.

IV. **Sprawy osobowe — mianowania.**

Mianowania w G. K. M.

Druh hm. Tomasz Piskorski — referentem Dżembori dh. hm. Edward Mikulski — referentem II Zlotu Narodowego, obaj na prawach Kierowników Wydziałów.

Kierownicy Wydziałów P. W. w K. Ch.

Hm. Jarosław Kowalski — Pomorze, dh. Czesław Hawliczka — Poznań, hm. Józef Grzesiak-Czarny — Wilno.

Refenci prasowi w K. Ch.

Dh. Władysław Kołodziej — Brześć n. B., dh. Józef Bugajski — Lwów, dh. Stanisław Orłowski — Warszawa.

V. **Sprawy osobowe — urlopy, zwolnienia, przydziały.**

Urlopy. Ph. Borowiak K. (Łódź) — na czas służby wojsk., ph. Kulawiak St. (Wołyń) — do 25.VIII.29., ph. E. Meissner (G. K. M.) — na czas służby wojsk., ph. Żywicki H. (Poznań) do 1.XI.29, ph. Trojanowski A. (Warszawa) — do 1.I.29, ph. Fiszkal — urlop przedłużony do 1.XI.29 na czas służby wojsk.

Zmiany przydziału. Ph. Deka Z. z G. K. M. do Ch. Warszawskiej, ph. Urban W. z Ch. Białostockiej do G. K. M., hm. Sokołowski St. z Ch. Krakowskiej do Ch. Lwowskiej.

Czuwaj!

(—) St. Sedlaczek Hm. R.
Naczelnik Głównej Kwatery.

ROZKAZ NACZELNIKA G. K. M. L. 15 z dnia 14 grudnia 1928 r.

Ankieta Głównej Kwatery M. w Dziesięciolecie Odzyskania Niepodległości Polski i Zjednoczenia Harcerstwa.

w sprawie stanu obecnego Z. H. P. i programu na przyszłość.

Pragnąc w Dziesięciolecie zebrać możliwie obszerny materjał doświadczeń i uwag, któreby dopomogły w dążeniach, mających na celu „wzmożenie każdego środowiska harcerskiego, wyższe napięcie wiary we własne siły i pomnożenie sił harcerstwa..., podniesienie zapału gorliwości służby, podniesienie ducha krzewienia zasad i idej, którym służymy", na zakończenie Roku Zawiszy Czarnego chcąc na fundamencie prawdy oprzeć nasz stosunek do siebie samych i do ukochanej przez nas organizacji, Główna Kwatera M. ogłasza poniższą ankietę.

Wzywamy wszystkich członków starszyzny, harcmistrzów Rzp., harcmistrzów i podharcmistrzów, wszystkich hufcowych i drużynowych, wszystkich pracowników harcerskich, aby wypowiedzieli się w kwestjach, będących przedmiotem ankiety.

Będzie to pierwszy wspólny przez całą starszyznę dokonany przegląd sił naszych i podstawa do marszu naprzód.

A. Wskazówki Ogólne: a) Ankieta ma na celu zebranie materjałów do pracy i zarządzeń naczelnych i innych władz Z. H. P.,

b) Główna Kwatera oczekuje odpowiedzi całkowicie szczerych, jasnych, krótkich, ale treściwych nie ogólnikowych, popartych przykładami, wskazujących konkretne błędy i wady, strony dodatnie i dorobek, konkretne sposoby ulepszenia stanu naszego harcerskiego życia i naszej pracy; ewentualne propozycje zmian organizacyjnych podawać należy w formie projektów zmian odpowiednich punktów statutu, regulaminów czy innych przepisów.

c) Pisać należy czytelnie tylko na jednej stronie.

d Główna Kwatera ogłosi wyniki ankiety drukiem; osoby, któreby nie chciały, aby przy drukowaniu ogłaszać ich nazwiska zechcą to wyraźnie zaznaczyć pod podpisem słowami: „w druku nazwiska nie podawać".

e) Termin nadsyłania odpowiedzi: 10 luty 1929 r.

I. Stan obecny Z. H. P.

(Przy przygotowaniu odpowiedzi wziąć pod uwagę część kwestjonarjusza dla Komendantów Chorągwi — patrz „Harcmistrz 1929, zesz. 1, dział „Z Głównej Kwatery M.").

Przedstawić krótko swe poglądy na sprawy wskazane w poniższych punktach popierając przykładami i wskazując na czem opieracie swą opinję.

1. Stan ideowy danego środowiska harcerskiego, realizacja Prawa (polepsza się, czy stoi na miejscu, czy cofa).
2. Stan ideowy Z. H. P. (jak 1).
3. Poziom wyrobienia technicznego w środowisku (jak 1).
4. Czy środowisko Wasze pod względem ilościowym rozwija się, stoi w miejscu, czy słabnie.
5. Scharakteryzować krótko stosunek do Harcerstwa: a) rodziców, b) społeczeństwa ewent. jego grup; instytucyj społecznych i organizacyj zawodowych; c) czynników szkolnych, d) władz kościelnych, administracyjnych, wojskowych, samorządowych. Czy stosunek ten z biegiem czasu polepsza się.
6. Czy i jaki wpływ wywiera Harcerstwo na swych wychowanków. Przykłady.
7. Jak oceniacie stronę organizacyjną i administracyjną Ruchu.
8. Co powiecie o podstawach materjalnych naszej pracy.
9. Inne uwagi o stanie Harcerstwa.

II. Propozycje i wnioski mające na celu polepszenie stanu i pracy Związku względnie poszczególnych jego części.

III. Wszystko inne, co chcielibyście, by rozważyła Główna Kwatera.

(—) St. Sedlaczek Hm. R.
Naczelnik Głównej Kwatery M.

SPROSTOWANIE

W Rozkazie N. Z. H. P. L. 17 p. IX z dnia 15.XI.28 r. podano mylnie, że powiaty: bialski, konstantynowski, włodawski, łukowski i siedlecki woj. lubelskiego przydzielono do Chor. Białostockiej. Powinno być do Chor. Lubelskiej. Natomiast do Chor. Białostockiej przydzielono hufiec w Czeremsze (poprzednio Chor. Brzeska).

Wydawca: Naczelnictwo Z. H P. w osobie Stanisława SEDLACZKA, Warszawa, Aleja Ujazdowska 37 m. 12. Telefon 101-20.
Redaktor: Stanisław SEDLACZEK, **Sekretarz Redakcji:** Jan MICHALSKI.
Nakład i Administracja: Warszawa, Traugutta 2. Centralna Komisja Dostaw Harcerskich. Telefon 145-54. Konto P. K. O. 536.